

Bursa Örneğinde Gençlerin Tutum ve Davranışlarına Dair Sosyal Bir İnceleme

Berrin Sarıtunç*

ORCID: 0000-0001-8662-6562

Öz

Kavramsal olarak genç sözcüğü farklı anlamlara gelmektedir. Yaygın kanaatle bireylerin 15 ile 25 yaş aralığını kapsayan gençlik dönemi, aynı zamanda bireyin kendini tanıma, kişisel olarak kendini gerçekleştirme aşaması olarak da görülebilir. Gençlerin tutum ve davranışlarının onların çevre algısında önemli etkenlerden biri olduğu da bir gerçektir. Ayrıca yeni toplumsal şartlar gençleri etkilemekte ve onların tutum ve davranışlarında önemli etkiler bırakmaktadır. Bu yönüyle gençlerde örneğin din, ahlak ve kültürel değerlerin edinilmesi isteniyorsa yeni şartlara uygun yaklaşımlar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle gençleri tanımak ve kurumların buna göre planlamalarını yapması büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla çalışmamız Z kuşağı olarak adlandırılan gençlerin kendilerini nasıl tanımladıklarını, hayattan beklentilerini, mevcut kültürel yaşam ile çevrenin kendilerini yetiştirme konusundaki etkisi/katkısı hakkındaki düşüncelerini Bursa ili örneği göz önünde bulundurularak tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi uygulanmış ve araştırma 2018-2019 yılında Uludağ Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim görmekte olan 40 öğrenciye yöneltilen sorularla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Gençlik, Tutum ve davranış, Bursa, Sosyal çevre

Gönderme Tarihi: 28/03/2021

Kabul Tarihi:06/07/2021

* Dr., Uludağ Üniversitesi Türk Dili Bölümü, Bursa-Türkiye, bsaritunc@uludag.edu.tr.

Bu makaleyi şu şekilde kaynak gösterebilirsiniz:

SARITUNÇ, B., "Bursa Örneğinde Gençlerin Tutum ve Davranışlarına Dair Sosyal Bir İnceleme", *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, C. 8, S. 3-Ek, 2021, s.150-175.

A Social Analysis of The Attitudes and Behaviors of Young People in The Case of Bursa

Berrin Sarıtunç*

ORCID: 0000-0001-8662-6562

Abstract

Conceptually, the word “youth” has different meanings. The youth period, which covers the 15 to 25 age range of individuals with a common opinion, can also be seen as the stage of self-knowledge and personal self-realization phase. It is a fact that the attitudes and behaviors of young people are one of the significant factors in their environmental perception. In addition, new social conditions affect young people and have considerable effects on their attitudes and behaviors. In this respect, if it is desired for young people to acquire religious, moral, and cultural values, for example, it is necessary to develop approaches suitable for new conditions. Thus, it is critically important to know young people and make plans accordingly. Therefore, our study aimed to determine how the young people called Generation Z define themselves, their expectations from life, their thoughts about the current cultural life, and the effect/contribution of the environment on education them by considering example of Bursa Province. Thus, qualitative research method was applied in the study, and the research was carried out with questions directed to 40 students studying at various faculties of Uludağ University in 2018-2019.

Keywords: Youth, Attitudes and Behaviors, Bursa, Social Environment

Received Date: 28/03/2021

Accepted Date: 06/07/2021

* Doctor, Uludag University Turkish Language Department, Bursa-Turkey, bsaritunc@uludag.edu.tr.

You can refer to this article as follows:

SARITUNÇ, B., “Bursa Örneğinde Gençlerin Tutum ve Davranışlarına Dair Sosyal Bir İnceleme”, *Academic Journal of History and Idea*, Vol. 8, Issue 3- additional, 2021, 2021, p.150-175.

Социальный анализ отношения и поведения молодых людей на примере Бурсы

Беррин Сарытунч*

ORCID: 0000-0001-8662-6562

Резюме

Концептуально слово молодежь имеет разные значения. Молодежный период, охватывающий возрастной диапазон от 15 до 25 лет, также можно рассматривать как фазу самопознания и личной самореализации человека. Это факт, что отношение и поведение молодых людей являются одним из важных факторов в их восприятии окружающей среды. Кроме того, новые социальные условия влияют на молодых людей и существенно влияют на их отношение и поведение. В этом отношении, если, например, молодые люди хотят приобрести религиозные, моральные и культурные ценности, необходимо разработать подходы, подходящие для новых условий. По этой причине очень важно знакомиться с молодыми людьми и строить соответствующие планы. Таким образом, наше исследование было направлено на определение того, как молодые люди под названием «Поколение Z» определяют себя, свои ожидания от жизни, свои мысли о текущей культурной жизни и влияние / вклад окружающей среды в их обучение на примере город Бурса. В исследовании был применен качественный метод исследования, и было проведено исследование с вопросами, адресованными 40 студентам, обучающимся на различных факультетах Университета Улудаг в 2018-2019 годах.

Ключевые слова: Молодежь, Отношение и поведение, Бурса, Социальная среда.

Получено: 28/03/2021

Принято: 06/07/2021

* Доктор, Кафедра турецкого языка Университета Улудаг, Бурса-Турция, bsaritunc@uludag.edu.tr.

Ссылка на статью:

SARITUNÇ, B., "Bursa Örneğinde Gençlerin Tutum ve Davranışlarına Dair Sosyal Bir İnceleme", *академическая история и мысль*, Т.8, NO.3- дополнительный, 2021, С.150-175.

Giriş

Anlam olarak genç sözcüğü farklı anlamlara gelmektedir. Yaygın kanaatle bireylerin 15 ile 25 yaş aralığını kapsayan gençlik dönemi aynı zamanda bireyin kendini tanıma, kişisel olarak kendini gerçekleştirme aşaması olarak da görülebilir.

İslâmiyet başta olmak üzere tüm dinler, Peygamberlerin gençlik dönemlerine ilişkin kıssalar anlatmış bu vesileyle gençliğe rol model olmaya sunmuştur. Kur'an-ı Kerim, Ashab-ı Kehf, Habil ve Kabil, Hz. Eyyub'un sabrı, Hz. Yusuf'un ahlakı gibi kıssalarla gençlere kin, nefret, haram gibi kötü hasletlerden uzak durmaları yönünde telkinde bulunmuşlardır.

İnsan hayatında dönemselsel olarak bir evre olan gençlik, aynı zamanda kavramsal olarak da belli yaş aralığını kapsamaktadır. Atalay Yörükoğlu, söz konusu dönemle ilgili olarak¹ aynı zamanda göreceli olan söz konusu kavramın 15-25 yaşları arasında, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı bir evi bulunmayan kişi şeklinde tespit edildiği de görülmektedir.

Bu düşünceden hareketle bilhassa idealist, atılgan ve hareketli nitelikleriyle ön plana çıkan sosyal grup olarak gençlik, toplumların geleceğinin de kayda değer bir yüzüdür. Kavramla ilgili düşüncelerini böyle ortaya koyan Mustafa Erkal², gençlik üzerine yapılan araştırmaların bizlere gelecekle ilgili ipuçları verdiğini, yine gençlik döneminde sahip olunan değerlerin eğitim ve öğretim yoluyla kazanılanların zamanla değişmeyeceğini ifade etmenin ise mümkün olmadığını tespit etmektedir. Bu durum gençlik ve döneminin dinamik bir süreç olduğunu göstermektedir. Bu anlamda birey gelişmesinin ve sosyalleşmesinin ömür boyu sürdüğü de görülmektedir.

Bu açıdan bakıldığında gençlik kavramına genel geçer bir tanım yapmak zordur. Başlangıç dönemi için bireylerdeki biyolojik değişimler esas alınmakta, bireyin ekonomik bağımsızlığını kazanması ise bitiş noktası olarak kabul edilmektedir. Ancak her ülkenin

¹Atalay Yörükoğlu, "Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar", [www.etkiliinsan.com/detay.aspx?id=\(26\(22.12.2021\)\)](http://www.etkiliinsan.com/detay.aspx?id=(26(22.12.2021))).

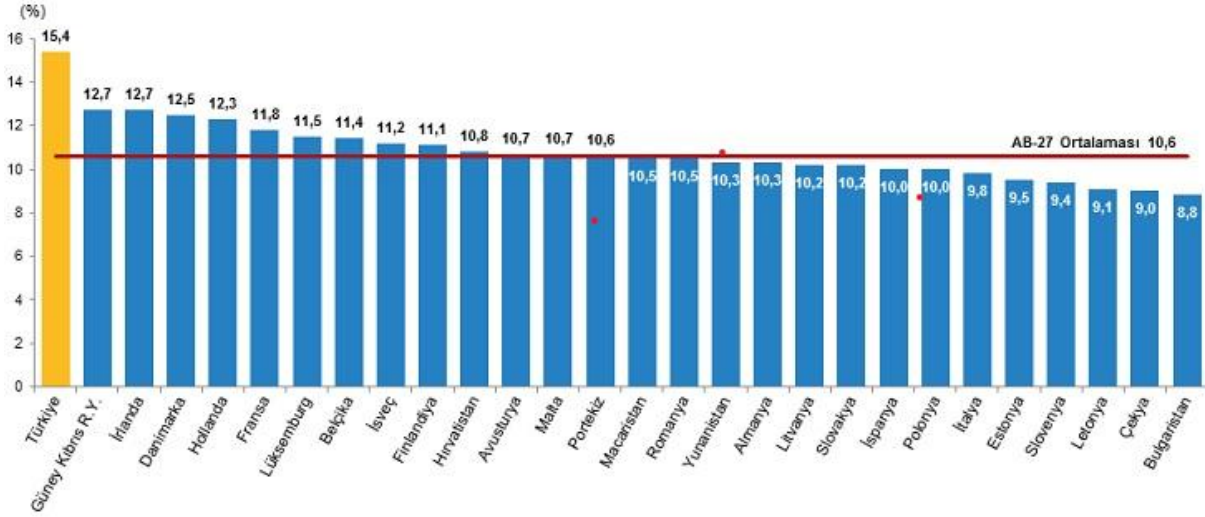
²Mustafa Erkal, "Toplumda Bir Sosyal Grup olarak Gençlik", *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, C. 4 3 Prof. Dr. S. F., Ülgener'e Armağan, İstanbul, 1987, s.357-358.

coğrafi ve kültürel şartı, yaşam düzeyi aynı olmadığı için ülkeler kendilerine göre bir gençlik tanımı yapıp bu doğrultuda politikalar üretmişlerdir.³

Birleşmiş Milletler (BM), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) ve Dünya Bankası (WB) 15-24 yaş aralığındaki kişileri genç olarak tanımlamaktadır. Ayrıca UNESCO, genç insanların değişen ve heterojen bir grup olduğunu ve genç olma tecrübesinin bölgelere ve ülkelere göre büyük değişiklik arz ettiğini vurgulamaktadır. İngiliz Milletler Topluluğu Gençlik Programı gibi örgütler, genç kişileri 15-29 yaş aralığındakiler olarak tanımlamakta; Avrupa Birliği'nin bazı raporlarında da gençler 15-29 yaş aralığındakiler olarak tanımlanmaktadır.⁴

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2020 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin toplam nüfusu 83 milyon 614 bin 362 kişi iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 893 bin 750 kişi oldu. Genç nüfus, toplam nüfusun %15,4'ünü oluşturdu. Genç nüfusun %51,3'ünü erkek nüfus, %48,7'sini ise kadın nüfus oluşturdu.⁵

Türkiye genç nüfus bakımından zengin bir ülkedir ve bu ülkemizin en büyük güçlerinden birisidir. Bu gücü doğru kullanabilmek için de doğru gençlik politikaları üretmek şarttır.

Şekil 1: Genç Nüfusun Avrupa Birliği Üye Ülkeleriyle Karşılaştırılması 2020(%)

³ Berrin Sarıtuğ, “ Üniversite Gençliğinin Din ve Değerler Eğitimi Açısından Sosyal Medya Deneyimi (Bursa Uludağ Üniversitesi Örneği)”, Doktora Tezi, Bursa 2021, s.72.

⁴ B. Sarıtuğ, a.g.t., s.74.

⁵ [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242\(31.12.2021\)](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242(31.12.2021)).

Bu anlamda gençlik yetişkin olabilmek için uğranılmak durumunda olunan, üzerinde ortak bir tanım yapılamayan, ne çocuk ne yetişkin diyebileceğimiz bir geçiş süreci, ara dönemdir. İşte bu ara dönemde yine din, ahlak ve kültürel değerlerin edinilmesi isteniyorsa yeni şartlara uygun yaklaşımlar geliştirilmesi gerekmektedir. Her kurumun buna uygun şekilde kendine çeki düzen vermesi gerekir. Bu nedenle gençleri tanımak ve kurumların buna göre planlamalarını yapması büyük önem arz etmektedir. Bu kavramsal çerçeve ekseninde düşünüldüğünde çalışmanın amacı Z kuşağı olarak adlandırılan gençlerin kendilerini nasıl tanımladıklarını hayattan beklentilerini, mevcut kültürel yaşam ile ve çevrenin kendilerini yetiştirme konusundaki etkisi/katkısı hakkındaki düşüncelerini tespit edebilmektir. Çalışmamız 2018-2019 yılında Uludağ Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim görmekte olan 40 öğrenci ile yapılmıştır.

Yine çalışmada gençlere gelecek beklentisinin hangi faktörlerle oluştuğu ve nasıl değiştiği; gençlerin ailelerinin, meslek seçimlerindeki etkileri hakkında bazı sorular yöneltilmiştir. Söz konusu faktörler; eğitim, cinsiyet, gencin okuduğu okul türü, yaş, ailenin ekonomik durumu, anne baba mesleği, gencin hayalleri ve beklentileri, ailenin meslek seçimine yönelik tutumu olarak belirlenmiş ve yöneltilen sorularla gençlerin yaklaşımları belirlenmeye çalışılmıştır.

1-Gençlik üzerinde değişik zamanlarda yapılmış bazı çalışmalar mevcuttur

Literatürde gençler ve gençlikle ilgili farklı çalışmalar bulunmaktadır. Sosyal, kültürel gelişimsel yaklaşımlarla ele alınarak yürütülen çalışmalar gençliğin dünyasına kuşkusuz kapı aralamaktadır. Bu hususta yapılan belli başlı çalışmalar ise aşağıdaki gibi olup konuya farklı bakış açıları geliştirmiştir.

Gençlik Gençliği Anlatıyor Araştırması	2004
MetroPOLL Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (Üniversite Gençliği Araştırması)	2006
İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi (İstanbul Gençliği Araştırması)	2006
İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi	2006
Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Araştırması (Üniversite Öğrencileri)	2008

*Special issue for Professor Kamil Veli Nerimanoğlu's 75th Birth Year
Sarıtunç / pp 150-175*

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel M¼d¼rl¼g¼ Araştırması (Ergen Profili)	2008
T¼rkiye G¼n¼ll¼leri Vakfı niversite Gençlerinin İhtiyaçları Araştırması	2009
T¼rkiye G¼n¼ll¼leri Vakfı niversite Gençlerinin İhtiyaçları Araştırması	2009
SEKAM Aile Araştırması	2010
Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel M¼d¼rl¼g¼ Araştırması	2010
T¼rkiye Uyuşturucu Raporu- İstanbul Narkotik Suçlarla M¼cadele Őube M¼d¼rl¼g¼	2010
TUİK İstatistikleri	2010
İSMMMO	2010
Maltepe Üniversitesi Liseli Gençlik Araştırması	2011
Apa-çi Gençlik(Doktora Tezi, Yalova Üniversitesi)	2013
Sosyal medya bağımlılığı ve gençlik: Cumhuriyet niversitesi örneği / RÜYA DEMİR TÜRKDOĞAN	2013
SEKAM T¼rkiye’de Gençlik	2013
Gençlik ve Değerleri, ÖZGE GLVER	2015
GENÇLİK Çalışma Grubu Raporu Ankara 2015 Kalkınma Bakanlığı, T C	2015
“G¼n¼m¼zde Gençlik Sorunları, Tutum ve Davranışları: Tunceli Örneği Berrin GÜNER	2015
Kur’an’da Örnek Genç Modeli Cahit Karaalp Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi	2019
T¼rkiye ’ nin Gençliği Araştırması Raporu Sodev	2020
Üniversite Gençliğinin Değerleri: 20 Yıl Sonra Ne Değişti? Abdullah Topçuoğlu - Gamze	2019

Aksan** OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi	
Türkiye'de Gençleri İyi Olma Hali Saha Araştırması Bulguları Habitat Derneği	2019

Yöntem

Çalışma nitel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. 2018-2019 yılları arasında Uludağ Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan öğrencilere elektronik ortamda hazırlanmış sorular yönlendirilmiş, öğrencinin dilediği zaman cevaplamasına imkân tanınmış, herhangi bir yönlendirme yapılmamıştır. Çalışma 8 sorudan oluşmaktadır. İlk 4 soru demografik bilgilerden oluşmaktadır, soru sayısı az tutulmasının sebebi diğer soruların açık uçlu olması ve öğrencilerin konuyla ilgili dilediğince uzun detaylı cevap yazmasına imkân tanımaktır.

Evren ve örneklem

Çalışma 40 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Bu öğrencilerin 21 tanesi İlahiyat Fakültesi; 12 tanesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencisi; 5 tanesi Ziraat Fakültesi; 2 tanesi Fen Edebiyat Fakültesi öğrencisidir. Çalışmaya katılanların 23'ü erkek 13'ü kız öğrencidir. Nitel bir araştırma olması sebebiyle öğrencilerin cevaplarında tekrara düşmeler olması sebebiyle veri doygunluğuna kolaylıkla ulaşıldığı görülmüştür.

1. Soru Kendinizi Nasıl Tanımlarsınız? İlginiz Önem Verdiğimiz Şeyler Nelerdir? Eksik Veya Güçlü Gördüğünüz Yanlar Nelerdir?

Milliyetçi Türk genciyim. Birlik, beraberlik, hoşgörü, likayat, saygı ve sevgi kavramları benim için önemlidir. Doğruyu sonuna kadar savunmak güçlü yanım, "Olmaz" demeyi öğrenmek eksik yanım. (K1, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Müzik, kitaplar, filmler Ailem, arkadaşlarım Fazla duygusal olmam(K2, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Kendimi sakin, anlayışlı, empati yeteneği olan biri olarak tanımlarım. Yeni şeyler öğrenmeye bayılıyorum hergün yeni bir bilgi öğrenmek ve bunları bilinçaltımda tutmak benim için çok önemli. Kendimi en eksik gördüğüm nokta ise kendimi sürekli eksik görmek:)en güçlü olduğum nokta ise insan ayırt etmemek (K3, 1999, kız, İİBF. Maliye)

Sorumsuz, rahat, kafasında yaptığı plana çevreden uyum bekleme (K4, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Özgüvenli olduğuma inanırım. Açık sözlüyümdür ve çevremdeki herkesin bana karşıda açık sözlü olmasını isterim. Genelde neşeliyimdir. Depresifliği çok sevmem kendimi hep geliştirmek isterim ama tembelim. Bir şeyin sonunu getiremiyorum (K5, 1997, İİBF. Maliye)

Sorumluluk sahibi, ilgili, ağır başlı (K6, 1998, kız, İİBF. Maliye

Siyasetle ilgileniyorum. Kendimde güçlü gördüğüm yanlar liderlik vasfım yüksektir. Eksik yanım ise çevremdekilerin düşüncelerini çok önemserim.(K7, maliye, kız, 1999 doğumlu)

Kendimi tanımlayamıyorum. Kafam değişik. Anlamıyorum. Önem verdiğim şey ailem. Bir kişiyi sevince ona bağlanıyorum salak salak şeyler yapıyorum. Bu konuda kararlı kalamıyorum. Her isin altından kalkabilecek, başına buyruk bir insanım. Kendimi bazen seviyorum bazen sevmiyorum(K8, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Sabırlı, kararsız, öğrenmeyi ve kendini geliştirmeyi seven, müziğe aşık, duygularını kontrol edebilen biri olarak tanımlanırım(K9, 1998, kız, Kimya)

Sabırsız, ailem, eksik yönüm tembel olmak (K10, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Aşırı duygusal olmam en eksik yönüm. Bazen olaylara mantıklı bakamıyorum. Güçlü yanım ise istediğim ortama gayet uyum sağlayabiliyorum. (K11, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Kendime olan güvenin biraz daha fazla olmasını ve toplumda çekimser olmam kendim de gördüğüm eksik yanlarım olabilir. (K13,1999, kız, Kimya)

Ben hedef ve vizyonlarımı bilen, onlara ulaşmak için bıkmadan çalışan, ailemi sevip onları hiç Bir zaman uzemek istenmeyen, her şeyi Allah rızası için yapan bir kıyım. Önem verdiğim şeyler derslerim, benim gelişimim (her yönünden), aynı zamanda çevremizin eğitimi, dünya bakış açısı ve hedefleri. Yaşadığım yerde eksik olan yanlar eğitim sistemi ve hedef, vizyon olan kişiler az olması. Güçlü yanlar ise kişilerin arasındaki iyilik,kültüre verdikleri değer ve aile içinde merhamet. (K14, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Aile ve kariyere önem veririm. (K15, 1995, erkek, İİBF. Maliye) çok duygusal, ailem, sabırlı olmam. (K16, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Kendimi tanımlamam güç çünkü kendimi tanımam için elim bir fırsatım geçmedi o yüzden şimdilik normal bir insanım. Her insanın eksik ve güçlü yanlarını vardır önemli

olan bunlar ne diye onlara odaklanıp böyle anketlerde kafaları bozmak değil önemli olan onları sevip emek verip geliştirmek (K17, 1998, kız, Ziraat Fak)

Öğrenmeyi seven, cogu seyden memnun olmayan ama bu memnuniyetsizliğine karsi bir seyleri degistirme cabalarında olan birisi olarak. Fazlasiyla hobim var ve hicbir deneyime hayir demem. Zor soru ~(K18, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Kendimi tanımlayamam çünkü o kadar kibirli değilim güçlü gördüğüm yanım aslında en zayıf görülen yanımdır. Samimiyet... kin besleyemem karakterim gereği ..Karşıdan zarar görsem de zarar veremem kimseye Her ne kadar karakersiz görsem de çevremdeki binlerce insanı affedebilirim yakmış olsalar da canımı(K19, 1999, ilahiyat erkek)

Kesinlikle maceracı bir ruha sahibim. Keşfetmeyi ve öğrenmeyi çok severim. Hobilerimim başında bol bol bisiklete binmek gelir. Okula, işe, gezmek istediğim yere, her yere ama her yere bisikletle giderim. (K20, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Kendimi sosyal, sıcak kanlı, girişken, dağınık, lider ruhlu, plansız, merhametli, genelde rasyonel bazen duygusal, konuşkan , tembel , sevecen , rahat , dışa dönük , disiplinsiz , iyimser , çözümsel , fedakar , düzensiz , özensiz , duyarlı , aktif , ihtiyatlı , ilgili , olgun , inceliksiz biri olarak tanımlıyorum.

Önem verdiğim şeyler aile, insan ilişkileri, eğitim,, sağlık , dürüstlük , ahlaklılık , vatanseverlik v.s. (K21, 1998, erkek, İlahiyat Fak)

İçine kapanık, okulum, istediğim şeyleri kolayca söyleyemiyorum (K22, 1998, erkek, İlahiyat Fak)

Azimli tuttuğunu koparan birisiyim hala kendimi arıyorum her türlü bilgiye önem veririm sanat ve sporla ilgiliyim öz güven eksikliğimin olduğunun farkındayım insanlarla iyi ilişkiler kuramıyorum bunu kırmaya çok çabalıyorum. (K24, 1998, erkek, İlahiyat Fak)

Daha kendimi keşfedemedim...

Önem verdiğim şeyler bir kişinin konuşmasıdır... öncelikle buna dikkat ederim dolu mu konuşuyor yoksa boş mu konuşuyor veya karşısındakini dinlemeyi becerebiliyor mu ?

Önem verdiğim başka bir husus ise eğitimidir. Kişide eğitime önem veririm veya eğitilmesine (K25, 1998, erkek, İlahiyat Fak)

Dengeli, sanat, etik (K 26, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Dost canlısı olduğumu düşünüyorum ve bu yüzden insanlara hayır diyemiyorum bu bi yandan iyi bi yandan da bazen sıkıntılara yol açabiliyor (K 27, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Kendimi öğrenme aşamasında olan birisi kimi tanımlarım. İlgim eğitimim ve ailemdir... Her kesin olduğu gibi benimde eksiklerim vardır. güçlü olmak zorundayım çünkü dışarda kötüler çok hemen ezmek peşindedir. (K28, 1995, kız, İlahiyat Fak)

eksik; sinirli, kıskanç .

güçlü; sabırlı , çabacı.

insanları hep kendimden daha bi üstün görürüm bunu düzeltemiyorum . (K29, 1995, erkek, İlahiyat Fak)

İlgi alanım askerlik eksik yanım takıntılık güçlü yanım sabırlı olmam (K30, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Yalnız olmayı severim. Teknolojiye merakım var. Problemlere çözümler üretebilirim. Eksik yanım, çekingenliğim. (K31, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Azeri-Türkiyüm Gürcistan vatandaşı nadiren sinirlenen hayat şartlarına uyum sağlamaya çalışırım (K 32, 1996, erkek, İlahiyat Fak)

Uysal sakin bir yapıya sahibim kendimde en güçlü gördüğüm be beğendiğim özellik ise insanlara ve görüşlerine karşı saygılı ve anlayışlı olmak eksik gördüğüm yanım ise çok fazla iyimser olmak (K 33, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Kendimi bulduğum bir kelime vardır "önemsememek". Etrafımdakilerin hem benim için hem de genelgeçer olarak önemsemediği şeyleri bu durumu garipseyerek önemsemem ve çevremdekiler beni fırsatları kaçıran biri olarak görürler.

Sonucunda birşeyler ürettiğim çoğu faaliyetten haz duyarım. Mutfığa girip arkadaşlarıma yöresel şeyler pişirip yüzlerindeki mutluluğu görmek (erkek olmama rağmen mutfakta iyiyimdir), hem yazdığım hem de tasarımı yaptığım dergiyi elime almak, herhangi bir web sitesi tasarlamak vb şeyler beni mutlu eder.

Sosyal yönüm baskındır. Liderlik yönümü zayıf görürüm, adalet ve merhamet dengesini pek kuramam. (K 34, 1997, erkek, İlahiyat Fak)

Bölümü seviyorum ve çok başarılıyım, hayattan keyif almasını biliyorum, ailemi seviyorum, çok iyi bir ilişkim var. O beni ben de onu çok seviyorum, arkadaşlarım benim için çok değerlidir, Çok şanslı olduğuma inanırım, bazen karşıma çıkan zorlukları bir fırsat olarak görürüm. Kiminle karşılaşırsam gülümser ve selam veririm.

Sağlığıma ve aileme

Eksik ve güçlü gördüğüm şeyler:

aktif, analitik düşünenebilen, anlayışlı, araştırmacı, cömert, çalışkan, dayanıklı, dikkatli, dürüst, düşünceli, düzenli, eğlenceli,

Her zaman sözünde durmam. Kendimi bulduğum bir kelime vardır "önemsememek". Etrafımdakilerin hem benim için hem de genelgeçer olarak önemseddiği şeyleri bu durumu garipseyerek önemsemem ve çevremdekiler beni fırsatları kaçıran biri olarak görürler.

Sonucunda birşeyler ürettiğim çoğu faaliyetten haz duyarım. Mutfağa girip arkadaşlarıma yöresel şeyler pişirip yüzlerindeki mutluluğu görmek (erkek olmama rağmen mutfakta iyiyimdir), hem yazdığım hem de tasarımı yaptığım dergiyi elime almak, herhangi bir web sitesi tasarlamak vb şeyler beni mutlu eder.

Sosyal yönüm baskındır. Liderlik yönümü zayıf görürüm, adalet ve merhamet dengesini pek kuramam (K 35, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Bir işi herturlu tamamlarım İstekli olursam daha hızlı yaparım. Çalışmayı severim. Özellerimizin üzerine giderim (K 36, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Uysal sakin bir yapıya sahibim kendimde en güçlü gördüğüm be beğendiğim özellik ise insanlara ve görüşlerine karşı saygılı ve anlayışlı olmak eksik gördüğüm yanımda ise çok fazla iyimser olmak

Sinirli bir insanım, kırgın bir yapımda çok derin düşünürüm.

İnsanların birbirine saygı duyması benim için çok önemlidir. Sinirlendiğimde hemen ağlamam benim en zayıf yönümdür.

Başıma gelen olaylarda çözüme odaklanan bir insan olmam en sevdiğim yönüm(K 37, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Arkadaşlarıma çok değer veririm onlarla vakit gecirmeyi severim ama arkamdan iş yapılması hiç hosuma gidmez plan yapmam günlük yaşarım (K 38, 1997, erkek, Ziraat Fak)

Sağlığım benim için çok önemli sağlıklı beslenme ve spor kısaca sağlıklı yaşam diyebilirim. Yabancı dilim eksik yönüm (K 39, 1999, erkek, Ziraat Fak)

Liderlik özelliğimi seviyorum. Sevdiğim canlı veya cansız her şeye önem veririm. Bu önemin karşılığını onlardan alamazsam üzülürüm. Bu benim zayıf noktam (K 40, 1999, erkek, Ziraat Fak)

2.Soru: Mevcut Toplum Yaşamı, Kültür ve Geleneklere Bakış Açınız Nedir?

Eskileri değiştirip yeniye uyarlamayı seviyoruz ancak bunu kötü bir değişim yapıyor ve onu savunuyoruz. (K9, 1998, kız, Kimya)

Güncellenmesi gerek (K10, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Saygı duyulması gereken bir durum. Fakat saygı karşılıklıdır. Eğer bunu başkalarına da diretmeye çalışmak anlamsız geliyor bana. (K11, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Toplumun çokta iyiye gittiği söylenemez. Herkes olmadığı kişi gibi görünüyor. Kültür ve geleneklerin(çok saçma olanlar dışında) devam ettirilmesi gerektiğini, tarihimizi yansıttığını düşünüyorum (K12, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Mevcut toplumun yaşamı bence biraz daha düzenli ve kültür çerçevesinde olmalı. (K13,1999, kız, Kimya)

Yaşam bir yere kadar iyi, kapitalizm daha az bir oranda olması gerekir, kanatımca kültür ve geleneklere değer verdikleri, onları unutmaması ve şimdiki zamanına kadar bazılarını devam ettirmeleri çok güzel bir şey hatta her toplum yapması gereken bir nitelik. (K14, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Eğitime destek kampanyası başlatılmalı bu topluma eğitim şart (K15, 1995, erkek, İİBF. Maliye)

Her insan için çok katkıda olunması (K16, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Yavaş yavaş çağa ayal uyduralım derken her toplum gibi siliniyoruz (K17, 1998, kız, Ziraat Fak)

Geleneklerin önemli olduğunu düşünürüm fakat bazılarının da günümüzde geçerliliği olmadığını ve artık asılması gerektiğinin kanaatindeyim. Toplum yasami ise hep sikayet eden, cogu cahil, suru psikolojisiyle ilerleyen bir toplumda yasadigimizi dusunuyorum gerci bu asagi yukari butun dunya icin geçerli. (K18, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Mevcut toplum yaşamı dendiğinden şu anki toplumu ve yaşamı sorduğunuzu anlıyorum. Buna göre

Toplum tamamen kendisini her şeyini reklam edecek kadar lanet bir haldedir herkes kendisini pazarlıyor ilişkiler çıkar menfaat üzere kurulu. Samimiyet

*herkeste ama kimse kimseye değer vermiyor. Toplumda insanlık koca bir yalan.
Edep herkesin dilinde Ama değil kimsenin zihninde*

*İnsanlar önceden de ikiyüzlüydü ama bari biri gerçektir, şimdiyse insanın yüzlerce
yüzü var ve birisi bile gerçek değil*

*Kültür ve geleneğe gelecek olursak bunlar sadece bu kadar yozlaşmayı dışarıdan
kapatmak için kullanılan renkleri canlı boyalar*

*Ve bu boyayla dışarıdan her şey mükemmel görünüyor. Her şey mükemmel;
çağdaşlaştık*

Bakın, geliştik , aydınlandık.... (K19, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

*Bize değer katacak her türlü kültürün sürdürülmesi taraftarıyım. Eskileri
hatırlamak onlarla yaşamak bana huzur veriyor. Karşı olduğum mevcut toplum
yapısı ise insanları ötekileştiren cinsiyet ayrımı yapan her türlü kültüre geleneğe
karşıyım. Kısacası toplumda din , dil, ırk ayrımı yapan her türlü düşünceye ve
insana karşıyım... (K20, 1999, erkek, İlahiyat Fak)*

*Kültür ve gelenekler bir yaşamın olmazsa olmazıdır Olması gerektiğini
düşünüyorum belirli ölçülerde (K21, 1998, erkek, İlahiyat Fak)*

*Çok yobaz uygulamaların olduğu, bunun yanında çağdaş uygulamalarında
olduğu geleneklerimiz ve gelişen teknoloji ile birlikte yok olmaya yüz tutmuş
kültür anlayışımız var. (K23, 1999, kız, İlahiyat Fak)*

*Eğitime destek kampanyası başlatılmalı bu topluma eğitim şart (K24, 1998, erkek,
İlahiyat Fak)*

*Dinimize uygun kültür ve geleneklerimizi yaşatmamız gerektiğini düşünüyorum..
Başka toplumlardan kültürlerden kendimize almamız değil de kendi kültürümüzü
yaşatmamız bence daha önemlidir. (K25, 1998, erkek, İlahiyat Fak)*

Gelenekler güzel şeyler fakat geçmişte kaldı (K 26, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

*Saygı duyulması gereken bir durum. Fakat saygı karşılıklıdır. Eğer bunu
başkalarına da diretmeye çalışmak anlamsız geliyor bana. (K 27, 1999, erkek,
İlahiyat Fak)*

*Gelenek ve görenek kültür yaşamızın bir parçasıdır. Her bir toplumun kültürü
vardır. Olumluve olumsuz. Cahilcesine yapılan her uygulamayı kınıyorum... (K
28, 1995, kız, İlahiyat Fak)*

*araştırmayı sevmeyen, parayı seven, bu yüzden dolayı hep geride kalan toplumuz .
(K 29, 1995, erkek, İlahiyat Fak)*

Mevcut toplum yapısı kendi öz kültürümüzden uzaklaşıp arap veya avrupa kültürüne yaklaşılmaktadır. M.Kemalin (Milli kültürümüzü, çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkaracağız) sözü unutulmuş kültürümüzü unutup diğer kültürler benimsenmiştir. (K30, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Bazı gelenekler hiç hoşuma gitmiyor. Gelenek diye yapmak zorunda olmak daha da can sıkıcı. (K31, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Hoşuma giden bazı şeyler var ama günümüzde çoğu kültür, örf İslama çok aşırı zit olduğu için genelde hoşuma gitmiyor. (K 32, 1996, erkek, İlahiyat Fak)

Geleneksel bir yapıya sahip olduğumu düşünüyorum ve öyle olunması mukabilinde kültürümüzün korunacağı düşüncesindeyim. (K 33, 1998, kız, İlahiyat Fak)

"Büyüklerimizin önem verdiği şeylerden biz burun kıvrırıyorsak bir problem vardır" gibi bir söz vardı. Mevcut toplum yaşamına baktığımızda bunu bariz bir şekilde görüyoruz. Eğitimden iş iş dünyasına kadar bizi biz yapan, milletimizin mihenk taşları olan değerler göz ardı ediliyor. İşin garip tarafı bu değerlerin ilerlemek ve gelişmek adına terkedilmesine rağmen toplumumuzun gelişme seviyesi ortada. Bu durumda bize kalan yalnızca ne tam anlamda çağdaşlaşmış ne de kendi değerlerine sahip çıkmış, bunun neticesinde de yozlaşmış bir kültüre sahip olan bir toplum profili oluyor. Bu söylemlerden maksadım kesinlikle çağdaşlaşma yahut gelişme karşılığı değildir. Bilakis söylemek istediğim şey çağdaşlaşma uğruna asıl değerlerimizden vazgeçmeseydik çağdaş paradigma bizim ürünümüz olurdu. (K 34, 1997, erkek, İlahiyat Fak)

Kendi memleketim gibi çok benimserim ve beğenirim. Kültür, gelenekler, sanat olmadan olmaz bunları beğenmeyende yarı insan olarak benimserim. (K 35, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Kültürümüz yozlaşmış bir durumda, toplum birbirinden ayrılmış ve çekirdek aileler halinde yaşamını sürdürmektedir Elimden geldiği kadar eski kültürümüzü yaşamayı istiyorum cunku hep anılar güzel geliyor şu anki toplam gerçekçi gelmiyor(K 36, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Kültürümüz yozlaşmış bir durumda, toplum birbirinden ayrılmış ve çekirdek aileler halinde yaşamını sürdürmektedir(K 37, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Elimden geldiği kadar eski kültürümüzü yaşamayı istiyorum çünkü hep anılar güzel geliyor suanki toplam gercekciler gelmiyor. (K 38, 1997, erkek, Ziraat Fak)

Toplum olarak çok karışık durumdayız bence kültür ve gelenek görenek gibi kavramlardan uzaklaşıp daha çok Avrupayı takip ediyoruz özümüze dönmemiz lazım kısa sürede. Buna küçük bir örnek vermek gerekirse alışveriş merkezine gittiniz ve karnınız açıldı bütün yemek yerleri yur dışından alınan franchising mekânlar kendi kültürümüzde o kadar lezzetlerimiz varken neden onlar? Ama yavaş yavaş görmeye başlıyorum artık tük mutfağını ve seviniyorumk

Gelenekler sürdürülebilmelidir. Çünkü geçmişinizi unutmamalıyız. Ancak(K 39, 1999, erkek, Ziraat Fak)

Bizi aşağı çeken şeylere sıcak bakmıyorum. (K 40, 1999, erkek, Ziraat Fak)

3.Soru: Mezuniyet Sonrası Geleceğe Bakış Açınız Nedir?

Özel sektörün iş garantisi olmaması dolayısıyla, düşük maaş da alsam daima bir kamu kurumunu tercih ederim. (K1, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Çalışırken nerede olursa olsun olabildiğince yükselmek (K2, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Açıkçası tam olarak hayata atılamadığım için toz pembe bakıyor olabilirim fakat çalışan ve çabalayan herkesin istediği geleceğe ulaşabileceğine inanıyorum. (K3, 1999, kız, İİBF. Maliye)

İşsizlik... (K4, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Kendimi geliştirdikçe çalıştıkça bir yerlere geleceğime inanıyorum. Hep bir fazla beceri yetenek kazanmaya çalışıyorum. Başaramazsam başka yolum olsun diye. (K5, 1997, İİBF. Maliye)

Kpss (K6, 1998, kız, İİBF. Maliye)

İlk ve tek amacım yurt dışında kariyer yapmak olur. (K7, 1999, kız, İİBF. Maliye)

Millet içimi kararttı (K8, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Her genç gibi gelecek kaygısı yaşıyorum. Belirsiz. (K9, 1998, kız, Kimya)

Karamsar (K10, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Hiç umudum yok. (K11, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Kendi bölümümde yükselebildiğim kadar yükselip kendimi geliştirebilmek. (K12, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Geleceğim parlak olacağını inanıp ona göre çalışıyorum. Yüksek yerlerde olup insanlara, ihtiyac olanlara ve kendilerini kaybetmiş olanlara yardım etmek için çabalayacağım. (K13,1999, kız, Kimya)

Kendi işimi kurmayı düşünüyorum (K14, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Güzel bir kuran kursunda hoca olarak görev almak (K15, 1995, erkek, İİBF. Maliye)

Standart (K16, 1999, kız, İlahiyat Fak)

İssizlik beni bekliyor (K17, 1998, kız, Ziraat Fak)

Saatte bir değişen bir eğitim sistemi ve yönetimi ile geleceğe tozpembe ve umutla bakmamızı kimse bizden beklemesin (K18, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Böyle bir monoton sistematikte bunca öğrenci neylesin. Biz bu sistem yüzünden büyük düşünemez olduk, Oku memur ol zihiniyetinde millet

Millet mezun olunca bir şey yapma değil meslek edinip para kazanma derdinde

Böyle bir kısır döngüde geleceğe nasıl bakabiliriz? (K19, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

İslam'ı hakıyla yaşamak ve yaşatmak. (K20, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Olumlu düşünmeye çalışsamda kaygılarım var elbette ama geleceğe umutla bakmak isteyenlerdenim.

Herkes için hayırlı yararlı bir kişi olmak

Çok aktif bir insanım her faaliyette bulunmak istiyorum hobilerim çok fazla ve eminim ki bu meslek hayatıma yansıcak aktif bir mesleğim olacak tek meslekçi olmayacağıma inanıyorum en az 2 işte görev yapabilir ve birçok faaliyette aktif görev yapabileceğime inanıyorum

Mezun olmadım...

İnşallah mezun olduğum zaman güzel şeyler olacak. Şöyle ki bir ilahiyat fakültesi öğrencisi olarak azim ve tevekkül varsa her şey hallolur çünkü insanın üstesinden gelemeyeceği şeyin olmadığına inanıyorum. Tarihte de gördüğümüz üzere imkânsız denilen şeylerin olması çoktur.

İlahiyat özenilebilecek bir gelecek sunmuyor

Açıkçası kaygılarım var artan bir rant sorunu olduğunu düşünüyorum ve rant sisteminde inşallah aradan kaybolmayız herkes dini siyasi görüşü fark etmeksizin eşir şekilde adaletli bir ortamda degeedirilmeli bu olmazsa gelecek çok parlak değil yine inşallah düzelir diyeceğim

Önceden çok hayalerim umutlarım vardı. Şimdi kıskanç ve bencil toplum sayesinde güzel hayelerim mahv oldu. Ve mezuniyet sonrası hiç bir şey beklemiyorum. Sadece mezun olmak derdindeyim. Bu soruya o kadar cevap ayzmak isterdim ki...

Hiçbir şey imkânsız değildir, her şey insanda biter. İlahiyatın ben mezun olana kadar iş imkânlarının kalmayacağını ve işsizler kervanına katılacağını düşünmekteyim. Geniş düşünüyorum. Devlete atanıp yıllarca çalışıp emekli olma hayalim yok. Sanırım girişimci olurum. Kendi geleceğim olarak düşündüğüm Allah izin verirse köyümde insanlara İslamı tebliğ etmek Mezuniyet sonrasında bölümümün gerektiği üzere öğretmenlik mesleğini en güzel şekilde yerine getirmek. Kendi açımdan değerlendirecek olursam fakültemden mezun olduktan sonra öğretmenlik veya imamlık vb bir meslek düşünmüyorum. Yine ilahiyat fakültesinde felsefe ve din bilimleri veya edebiyat alanında yüksek lisans yaparken başka bir iş yapmayı düşünüyorum.

Memlektime dönüp oradaki insanları Türk milletini en iyi şekilde tanıtmak aldığım ilmi bilgiyi en güzel bir şekilde orada aktarmak. Umudu bölümümde değil kendimde buluyorum. Akademik olarak ilerlemeyi çok istiyorum öğretmen olup neisl yetiştirmeyi umutla bekliyorum. Mezuniyet sonrası herhangi bir çiftlikde ezilerek kemdimi geliştirmeyi işin her önemli noktasını öğrenmek istiyorum gercekten iyi bir parayla çalışmayı istemiyorum hemen. Umudum kaybetmek istemiyorum iyi düşünüyorum iyi olsun (K 39, 1999, erkek, Ziraat Fak)

Lise hayatımın en güzel dönemiymi. Yıllar geçtikçe sorumluluklar artıyor ümitler azalıyor. (K 40, 1999, erkek, Ziraat Fak)

4. Soru: Sizin Gelişiminizde (Hayata Hazırlanma, Ahlâk, Bilgi, Din, Değerler ve Beceri Eğitiminde) Çevrenizdeki Kişilerin Etkisini (Ebeveyn, Akrabalar, Öğretmenler, Din Görevlileri, Yetişkinler, Toplumun Geneli) Uygulama Yöntemini Özellikle İletişim Becerileri Yönünden Değerlendiriniz.

Bizi hayata hazırlayan öğrendiğimiz bilgiler değil yaşamış olduğumuz tecrübelerimizdir. Tecrübe insana bir adım ötesi için doğru adım atmayı öğretir. Ahlâk aile eğitimi ile olur. Bilgi araştırma becerisinin bir ürünüdür. Din eğitimi sadece ama sadece devletimiz tarafından görevlendirilmiş din görevlileri tarafından verilmelidir. Değerler ve beceri eğitimi kavramlarının içeriği sosyalleşme ile önem kazanır, sosyalleşme ile kastettiğim gezme görme tanıma tarih bilincine varma... (K1, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Yani onlarda kendi fikirlerini söylediler. Ben de dinledim ve kendi fikirlerime uyanları aralarından seçip kendimle bağdaştırıp hayatımda uyguladım (K2, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Açıkçası %90 fikirlerimizi ailemiz belirler. Bu fikirler bize dayatılmasa bile gördüklerimizle yaşarız. Bizleri hayata hazırlayan ilk adım onlardan gördüğümüz ahlak değerleriyle, düşünce yapısıyla (siyasi, dini vb.) atılmış olur ve ben de bu %90lık kesim içindeyim fakat her insan gelişimini kendi isteğiyle ileriye taşır. Yani anlatmak istediğim karakter çevrenin etkisiyle, gelişim ise kendi isteğinizle olur. Eğer istemezsek çevresel etkenler ne kadar çok olursa olsun pastadan kendimize pay çıkarmayız. (K3, 1999, kız, İİBF. Maliye)

Çevrede empati kuramama yönünden dolayı gelişimim yavaş (K4, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Her birey kendisidir. Kendi yaşar kendi görür kendi tecrübelenir. Düşer kalka başarır ya da başaramaz (K5, 1997, İİBF. Maliye)

Fazla baskıcı (K6, 1998, kız, İİBF. Maliye)

Herkes kendi düşüncelerinin doğru olduğunu düşündüğü için bu zamana kadar kimse ne birbirini ne de beni dinledi. (K7, 1999, kız, İİBF. Maliye)

Güzel olduğunu düşünüyorum. Bazı konularda yetersizdi tabi. Onlarda eğitim yetersizliğinden(K8, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Annem, en büyük idolüm, gücüne hayran olduğum kadın. Hayatı tanıma şansını bana verdiğini ancak tanırken de hep arkamda olduğunu hissettirdi. İnsanlarla iyi anlaşır ve sakin bir yapısı vardır asla haksızlığa gelemes. İlkokul okumasına rağmen kendini geliştirmiş ve birçok konuda bilgisi vardır. (K9, 1998, kız, Kimya)

Ailem bu konuda gayet etkili ve iletişimimiz de hiçbir sıkıntı olmamıştır. (K10, 1996, erkek, İİBF. Maliye)

Hiç bir etkisi olduğunu düşünmüyorum. Olsa da sağlıklı olmadığını düşünüyorum. (K11, 1992, erkek, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Güzel olduğunu düşünüyorum. Bazı konularda yetersizdi tabi. Onlarda eğitim yetersizliğinden (K12, 1996, kız, İİBF. Çalışma Ekonomisi)

Benim gelişimimde en önemli faktörler ebeveynlerim ve öğretmenlerim oldu. (K13, 1999, kız, Kimya)

Gelişiminde kişilerin etkisi büyüktür, lakin şimdiki eğitim, çevre ve insanların yaptıkları şeyler önceki zamanlardan farklı olduğunu görmekteyiz. Bu açıdan baktığımızda özellikle anne ve baba çocuklarıyla daha çok konuşup derttaş olması gerekiyor. Aynı zamanda çevredekiler ne kadar bilgi sahibi olursa o kadar çocuğunun gelişimi daha yüksek mertebede olur. (K14, 1998, kız, İlahiyat Fak)

Ailem ve hocalarımızın büyük katkısı vardır (K15, 1995, erkek, İİBF. Maliye)

Ailemin katkısı bana güvenmesi ve bana inanmaları yeter (K16, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Önemli olan aile terbiyesi yani evet ahlak ama diğer konuda ne anlatırsanız anlattın bir çocuğa istediğiniz yolla gidin sizden gizli de olsa her ne istiyorsa onu yaparak. Tanıdığım hocalar camilerde namaz kılar, iyiliği emreder, hak yememeyi öğütler ama torpille çocuklarına bir yerlerde iş buldururlardı K20, ilahiyat, 1999, erkek)

Bize din yerine kültürü ahlak yerine bilgisi öğretildi

Sonrasında ise namaz kılıp hak yiyen

Oruç tutup küfreden bir nesil yetişti....

Öncelikle aile (akrabalar dahil) gelişimin temelinde sonrasında ise öğretmenler ve toplum geliyor..

Gelişimimde, hayata hazırlanmamda ve değerler kazanmamda annemi, dedemi ve biyoloji öğretmeni olan kendini geliştirmiş mesleğiyle yetinmeyip ticarete ihracat

yapacak kadar ilerleyen ve şimdilerde emlak sektöründe başarılı olan eniştemi çok önemli ve etkin görüyorum. K21, ilahiyat, 1998, erkek)

Ahlak, din eğitimi ve toplumsal norm ve değerlerin, öğretmenlerin de yadsınamaz katkısı elbette olmuştur.

Kişinin kendisini kendisinin geliştirdiği kanaatindeyim kişi istemedikçe çalışmadıkça hiçbir şey olmaz tabi hocaların da katkıları var onları değerlendirmeye gelince çok iyileri de var anlatışından bir şey anlaşılmayan da.. (K22, 1998, erkek, İlahiyat Fak)

Açıkçası çevrem çok kötü hiç kimse bana destek olmamıştı üni okumama bile izin yoktu zorladım fazlasıyla Allaha dua ettim hem benim uğraşlarım hemde Allahın nasibiydi her şey genelde öğretmenlerim dinlediğim radyo programları okuduğum kitaplar bana değer kattı fikirlerimi oluşturmada sebep oldu etkili konuşmaları sayesinde oldu bunlar. (K23, 1999, kız, İlahiyat Fak)

Gelişim çağında insanları analiz edemedim. Şunu söyleyebilirim; Bingöl' de büyüdüğümünden dolayı büyüdüğüm ortamda bozuk bir türkçe konuşuluyordu ve bizim evde iki dil konuşuluyordu; 1. si bozuk türkçe 2. si ise Zazaca. Böylesine bozuk bir ortamda büyüdüğüm için hâlâ kendimi tam ifade edebildiğimi düşünmüyorum. (K25, ilahiyat, 1998, erkek)

Benim yetişmem de elbette ailemin ve çevremdeki insanların etkisi büyüktür ama benim şuanda ki fikirleri edinmem de ve onların başlatmış olduğu veya onlar sayesinde bu okulu okuyorsam da onun içini doldurmak yine bana kalmış bir şeydir. Ve özellikle hayattan edindiğim ve okuyup gördüğüm şeyler dolayısıyla.(K 26, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Cevap yok (K 27, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

Açıkçası bizler ilk etapta ailemizin her türlü gelenek ve görenekleri etrafında büyüdük bunun eksik ve ya fazla yönelimi oldu kendimizde olması gerekenlerin farkına vardığımızda düzeltememiz gereken şeyleri düzeltmeye çalışıyoruz eksik olanları tamamıyoruz aile ve çevrenin mutlak manada etkisi var(K 28, 1995, kız, İlahiyat Fak)

Önce hayatımın her aşamasında Aneme ve Babama boruçluyum onların haki ödenmez. Fakultemde deyerli ve kıymetli hocalarım var. Ve onların verdiğiyi ilim bizler için bir niyettir anlıyan bilen için... (K 29, 1995, erkek, İlahiyat Fak)

*Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim. (K30, 1992, erkek, İİBF.
Çalışma Ekonomisi)*

Yanıtlayan bu soruyu atladı(K31, 1999, erkek, İlahiyat Fak)

*Ailem gerçekten beni ahlaklı yetiştirdi. Şu zamana kadar kimseyle aşırı bir
kavgam vs. olmadı. Lise yıllarımda ise öğretmenlerim yardımcı oldular. Ama en
çok etken kendimdim her zaman. Çok fazla kötü arkadaşla sahip oldum. Fakat her
zaman hepsinden vazgeçmeyi bildim. Filtreledim kendimce. Filtreleye filtreleye
pek çok arkadaşım yok gibi. Ama dostlarım var. (K 32, 1996, erkek, İlahiyat Fak)*

*Bunların hepsinde benim açımdan çok güzel yönleri olan insanlar var, ama kötü
etkileyen insanlar da var tabii her anlamda(K 33, 1998, kız, İlahiyat Fak)*

*Kişilik gelişiminde en etkili faktörün arkadaş çevresi olduğunu düşünüyorum
tabiki ebeveyn bu konuda etkisiz değildir ama etkinin ve gelişimin çoğunluğu
arkadaş çevresinde meydana gelmektedir. Ailenin çocuklar üzerindeki en büyük
katkısı öncelikle kültür daha sonrada aile yapısı olduğunu düşünüyorum(K 34,
1997, erkek, İlahiyat Fak)*

*Gelişimin her safhasında farklı çevrelerin büyük katkıları var. Bundan dolayı
bireysel eğitim-gelişime olumsuz bakıyorum. (K 35, 1999, erkek, İlahiyat Fak)*

*Hayata hazırlanma konusunda babama çok borçluyum. Küçüklüğümde beri
bana büyük adam muamelesi yaptı. Sorumluluk yüklerken de yaptığım bir şeyin
hesabını alırken de dengeyi koruyarak bunu olduğum yaşa göre değil daha üst
yaşlara göre değerlendirdi. Bu benim daha öngörülü olmamı sağladı. Dini ve
ahlaki değerleri de aynı şekilde ailem vasıtasıyla edindim. Daha sonrasındaki
bilgi beceri edinme vs şeyleri arkadaş ortamı ve öğretmenlerime borçluyum. (K
36, 1999, erkek, İlahiyat Fak)*

Yanıtlayan bu soruyu atladı(K 37, 1998, kız, İlahiyat Fak)

*Üniversitedeki hocalarım dediklerini çoğunu değerlendirerek alırım. Prof
demiştir kesin doğrudur demem. (K 38, 1997, erkek, Ziraat Fak)*

*Ailemin bana yol göstermesi sonucu kendi hayatımda onlarında nasihatlarını
dinliyerek yönlendiriyorum ailemden gördüğüm gibi yaşamaya çalışıyorum
öğretmenlerimin davranışları gülüşü beni derse daha çok bağlıyor ve bazı önemli
iş adamlarını kendime örnek alıyorum(K 39, 1999, erkek, Ziraat Fak)*

*Special issue for Professor Kamil Veli Nerimanoğlu's 75th Birth Year
Sarıtunç / pp 150-175*

Bu özel bir soru İletişim çok önemlidir. Çünkü canlılar iletişim kurmaya muhtaçtır. (K 40, 1999, erkek, Ziraat Fak)

Bulgular ve Sonuç

Araştırma çalışmanın kavramsal çerçevesine uygun olarak yürütülmüş ve tamamlanmıştır. Z kuşağı olarak adlandırılan ve farklı alanlarda eğitim gören gençler kendilerine yöneltilen sorularla düşüncelerini ortaya koymuşlardır. Kendilerini yaşadıkları topluma ait hissetmeleri yanında içinde buldukları zaman ekseninde kültürel ve sosyal yabancılaşmaların da olduğu görülmüştür.

Kendilerine yöneltilen sorularla kendilerini yaşadıkları topluma ait hissettiklerini, milliyetçi taraflarının olduğunu ve birlik ve beraberlik duygusu taşıdıkları görülmüştür. Gerçekçi oldukları gibi sakin, anlayışlı ve duygusal oldukları da görülmüştür. Kariyer olarak yükselmeyi düşünenler yanında işsizlik korkusu taşıyanların da olduğu görülmüştür. Mevcut toplum yaşamı, kültür ve gelenekler ile ilgili ise gençler içinde buldukları toplumdan yakınmakta ve öz kültürden uzaklaştığını ifade etmektedirler. Tarihi değerlerin ve geleneklerin erozyona uğratıldığı yönünde kanaat belirten gençler bu yönüyle içinde bulunulan topluma yabancılaşıldığını da ifade etmektedirler.

Mezuniyet sonrası geleceğe bakış açısı olarak ise yurt dışında kariyer yapmayı tasarlayanlar yanında işsizlik korkusu yaşayanların da olduğu görülmüştür. İletişim becerileri yönünden ise gelişmelerinde etkili olan kesimler olarak farklı düşünceler ortaya koyan gençler, tecrübelerin önemli olduğunu, ailenin ahlaki eğitimde önemli bir yere sahip olduğu, din eğitiminin de alınması gerekli alanlardan olduğu anlaşılmıştır. Yine araştırmanın sonucunda, doğru okul tercihi, doğru yönlendirme, aile eğitimi, değerler eğitimi, toplumsal farkındalık ve yönlendirme gibi başat faktörlerin de gençlerde geleceğe daha güvenle bakabilme olgusu yaratacağını ortaya koymuştur. Bu anlamda şehirlerde var olan gençlik merkezlerinin sayısı artırılmalı var olanların ise tanınırlığı yönünde çalışmalar yürütülmelidir. Bu gençlik merkezlerinde gençlerin kariyerine yol verme veya hayatın zorluklarıyla mücadele etme hususunda destek olabilecek, danışmanlık hizmeti verebilecek iş-kur uzmanları, sosyal hizmet uzmanları olabilir.

Yine bu merkezlerde belirli aralıklarla alanında tecrübeli kişilerin seminerler vererek deneyimlerini paylaşabilmesine yardımcı olabilecek etkinlikler düzenlenebilmelidir. Gençlerin farklı kültürleri tanımalarına yardımcı olabilmek adına var olan Erasmus vs gibi hareketlilik programları artırılmalı veya farklı platformlarla desteklenmelidir. Engelli

*Special issue for Professor Kamil Veli Nerimanoğlu's 75th Birth Year
Sarıtunç / pp 150-175*

gençlerimize her türlü destek sağlanmalı, gençlerin bedenlen ruhen ve de ahlaken geşışimien destek olabilecek her türlü faaliyete katkı verilmelidir. Bu, Türkiye gibi genç nüfusu çok olan bir ülkenin önümüzdeki yıllarda dünya üzerindeki konumunu belirleyecek en büyük güçlerden biri olacaktır. Bu gücün doğru yönetilmesi ve de uygun devlet politikasıyla desteklenmesi elzemdir.

Kaynaklar

YÖRÜKOĞLU,A,“Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar”,
www.etkiliinsan.com/detay.aspx?id=(26(22.12.2021).

ERKAL, M., “ Toplumda Bir Sosyal Grup olarak Gençlik”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, C. 4 3 Prof . Dr. S. F., Ülgener'e Armağan, İstanbul 1987, 357-375.

SARITUNÇ, B., “ Üniversite Gençliğinin Din ve Değerler Eğitimi Açısından Sosyal Medya Deneyimi (Bursa Uludağ Üniversitesi Örneği)”, Doktora Tezi, Bursa 2021, s.72.

T.C Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı, 2014-2018, Gençlik Çalışma Grubu Raporu, Ankara 2015.

[https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242\(31.12.2021\)](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242(31.12.2021))